

Prepodpisani se dopisi ne tiskaju. Prijopisana se plana tiskaju po b svaki rodak. Oglasi od 2 ra- fjanah stoje 80 no., sa svaki rodak 10 5 no.; ili u slučaju opetovanja na pogodbe sa upravom. Novost se ilju postarskom naputnom (as- negno pustalo) na administraciju „Naslo sloga“ imo, prezime i naj- bitnu pošta valja točno osnačiti.

Komu list nedolazi na vrijeme, ako to javi odpretničtvu u otro- vna plamu, za koje se ne plaća poštara, ako se izvaua napito: „Reklamacije“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasta malo stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Po.

Izlazi svakog četvrtka na cijelom arku.

Dopisi se nevrtaču ako se i notikaju.

Nobiljegovani listovi se neprimaju. Predplaćena i poštarijom stoje 6 for., za seljake 2 for. na godišnu Hamzernu for. 2/1, i za polgo- dino. Izvan carevine više poštari- na.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija naša su u Via Farneto br. 14.

Razpust občinskoga zastupstva u Podgradu.

Javili smo u 31. broju našega lista, da je c. kr. namjestništvo u Trstu neobekivano razpustilo občinsko zastupstvo mjestne občine Podgrad. Bivši načelnik gosp. Slavoj Jenko primio je u tom poslu od c. kr. kotarskoga poglavarstva u Voloskom sljedeći dopis:

„Revizionalnim pregledanjem od strane zemaljskoga odbora od dne 20. aprila t. g. glede občinske uprave u Podgradu dokazano bijaše, da je vo- djenje blagajne i občinskih računa u tolikoj mjeri nepravilno, da je nemo- guć pregled (kontrola) tekućih doho- daka i troškova, kao što i stanja ob- činskoga imetka. Premda bi mogla na- stati iz toga nepravilnoga postupanja, za koje je u prvom redu občinski načelnik odgovoran, za občinu velika škoda, ipak nije pronašlo občinsko zastupstvo shodnim, da toj neurednosti doskoči.

Ono je dapače u sjednici od dne 9. aprila t. g. prigodom pregledanja občinskoga obračuna za godinu 1892. službeni rad občinskoga načelnika u svakom obziru odobrilo, izraziv mu takodjer za to svoje priznanje.

Obzirom na to, da se nedade očekivati od sadašnjega občinskoga zastupstva povoljnijega ovršavanja ob- činskih posala; obzirom na to, da je već mjeseca novembra 1893. iztakla občinskomu zastupstvu trogodišnja doba djelovanja; obzirom na to, da občins- kim načelnikom poduzete priprave za nove izbore nisu takodjer jošte tako daleko napredovale, da bi se zaoostali izbor občinskoga odbora u bližnjem roku mogao obaviti, zaključilo je vis. c. kr. namjestništvo u Trstu naredbom od 19. t. mj. broj 13454 razpustiti občinsko zastupstvo u Podgradu na temelju §. 96. občinskoga reda, te do novog izbora, koj se imade odmah

razpisati, opunomoćilo je privremenom upravom posala, koji pripadaju po poglavju 4. občinskoga reda, občini, do- govorno sa zemaljskim odborom u Poreču, imenovati upravni odbor, sa- stojeći od trih članova i to: Fa- bjančić Antona iz Hrušice broj 77, Piro Martina iz Podgrada br. 79 i Zadković Stjepana iz Muna br. 24/106, posljednjega kao predjednika upravnoga odbora.

Toliko se priboruje V. Blago- rodju sa pozivom, da izvoli Vaše go- spodstvo pravilno izručiti uređ spo- menutom odboru, dotično predsjedniku istoga.

Članovom občinskoga zastupstva priboruje se toliko ujedno posebnimi dekreti.

Volosko, 24. julyja 1894.

C. kr. kotarski poglavar Fabiani v. r.“

Iz toga dekreta proizlazi, da se je oslonilo c. k. namjestništvo kod razpusta občinskoga zastupstva u Pod- gradu na sljedeće razloge:

1. da bijaše vođenje blagajne i občinskih računa nepravilno;
2. da je odatle mogla nastati za občinu škoda;
3. da nije proti tomu občinsko zastupstvo ništa poduzelo;
4. da je občinsko zastupstvo na- suprot izreklo načelniku zahvalu i pri- znanje;
5. da se nije dostatno brinulo občinsko zastupstvo za povoljno vr- šenje občinskih posala, i
6. da neima nade, da bi se po dosadašnjih pripravah mogao u bližoj budućnosti obaviti novi izbor občinskoga zastupstva.

Da vidimo, koliko vriede ti raz- lozi vis. c. kr. namjestništva.

Siromašnom občinom Podgrad upravljale su nevjeste ruko od njezina postanka, pak sve do god. 1887. Ova občina neima nikakva imetka, te mora

pokrivati sve izdatke jedino sa dohodi od nameta na porez.

U tom žalostnom stanju preuzelo je upravu občine god. 1887. novo za- stupstvo, koje si je izabralo načelni- kom zemaljskoga zastupnika i trgovca u Podgradu g. Slavoj Janko. Ovo zastupstvo počelo je sa temelja uredjivati občinsku upravu, u čemu je prednjačio svuda sam načelnik, koga je zastupstvo jednoglasnim zaključci, zahvalami i priznanji na požrtvovan i nesebičan rad neprestano pobudjivalo.

Godine 1890. bijaše obnovljeno zastupstvo. Neobično velik broj birača izabere ponovno i jednoglasno skoro sve iste osobe u novo zastup- stvo, koje je sada razpušćeno. Tim jednoglasnim izborom pokazali su naj- sjajniji sami obćinari, da odobravaju posvema djelovanje zastupstva, biranog god. 1887., premda ih je ovo novimi nameti obteretilo.

G. Slavoj Jenko bijaše opet iza- bran načelnikom i to jednoglasno. Taj ponovni izbor te mnogobrojna pri- znanja i pohvale bijahu najliepša plaća onomu čestitomu mužu.

Urediv do skrajnosti zanemaren občinski ured, napose občinsko raču- novodstvo, koje bijaše sve do godine 1887. posve netočno, nesustavno i površno, kanilo je novo zastupstvo uzeti u službu računskoga činovnika ili blagajnika, koji bi bio imao u redu držati blagajnu i točno voditi občinske račune. Ali odakle plaćati činovnika u siromašnoj občini, koja je i tako pod upravom načelnika Janka u 7 godina izdala za gradnje i popravke škola, crkva, svećeničkih stanova i za izplatu starog duga okolo 20.000 for.? U toj nevolji podvrgao se g. načelnik novomu bremenu, preuzev svojevrijed i besplatno upravu občinske blagajne. Obćinari ga nagradiše za tu njegovu žrtvu ljubavlju, zahvalom i neograni- čenim povjerenjem: Nu imala je sliedi- titi i druga, neočekivana i nepredvi-

djena plaća — naime razpust občins- koga zastupstva, čemu je dalo povod prije spomenutih 6 točaka

Glavni grijeh čisto narodno uprave bijaše tobož taj, što se nije upravljalo sa blagajnom ili vodilo ob- činskih računa pravilno. Ali gdje su te nepravitlosti? Račune je vodio besplatno načelnik, koji nije imao u tom obziru nikakve dužnosti. Računi bijahu tuji, nu radi trgovačkih posala i jer je kao narodni zastupnik na sa- boru izgubio mnogo dragocienog vrom- zana, zakasnio je sa unesom u pojedino fabrike, ali dokaznice za blagajnu i za računovodstvo bijahu posve u redu. Kontrola nad dohodci to izdatci i nad stanjem blagajne bijaše dakle uvijek moguća. To dakle zakasnjenje nemože se uzeti strogo kao nepravilnost, niti je moglo dati oblastim povoda, da radi toga razpuste občinsko zastup- stvo, i to tim manje, pošto bijahu u vrijeme, kad se je odredilo taj raz- pust, svi računici unešoni. Mi znamo vrlo dobro, da se u svih ob- činah ne postupa tako strogo sa ob- činskim upravami, te je moralo biti i drugih težih i važnijih razloga za razpust. Al da, ta u dekretu stoji na- dalje, da pošto nebijaše pravilnoga poslovanja, mogla je nastati škoda za občinu. Nu mi ne vidimo toga npra- vilnoga poslovanja, niti je mogla odatle nastati kakva škoda za občinu, kao što u istinu ni nastala nije, pak nije imalo razloga n' občinsko zastupstvo, da ista preduzme, znajući dobro, da se načelnik dobrovoljno žrtvuje za obće dobro. Ono je dapače prigodom razprave o obračunu za g. 1892. iz- reklo načelniku za njegovo točno, sa- vjestno i skrbno upravljanje sa ob- činskim imetkom častno i jednog- lasno priznanje. Izraz te zahvale posve je opravdan, ako se uvaži iz- javu zemaljskoga prisjednika, gosp. Cleve, koji je odmah nakon toga pregledao občinski ured u Podgradu,

PODLISTAK.

Na uzburkanom moru.

Istiniti događaj. (Piše Emin).

(Nastavak.) Brodčion.

Obsjegan malen, al sa svojeg neobično razvitog i sastavljenog vulkaničnog tla na daleko poznati otok Santorin, bijaše jedno od najznatnijih stjecišta geolga svih vremena.

Malo kojim otokom toli neznatne ve- ličine (ta čitavo mu površje ne iznaša ni 80 četvornih kilometara) razbijali si uce- ljaci glavu, kao što sa Santorinom, tom najskrajnijom i najjužnijom točkom ciklad- skog otočja.

S jedne mu je strane obala pusta i ka- menita, rek bi, poklopljena ohladnjelom lavom, sto ju u drevna vremena izriguo neki vulkan, razstaviv od glavnog otoka nekoje obilnije ostrvice, u kojima geolo- gija i danas jošter nalazi očitih tragova, da su s njime jednom tvorili jednu cjelinu.

Druga je obala plodnija; rodi ječme- nom, pamukom, uljem, a osobito izvrstnim vinom, što no se u velike izvaua u južnu Rusiju, odklen se na otok dovaža žito,

tako, da mu je žiteljstvo živčezem dobro snabdijevano.

Takav bijaše i jest otok Santorin, na kojeg me ovog puta zla kob naučila su „Zajednici“, da nakrcana puculanovi- nom, koje su tuj mnogo izkapn, odjedri put Rieke, gdje bi se pako ta zemlja upo- triebileta za liepljenje tamošnjeg lukobrana.

Ako mi i nije bio to prvi put, što sam zabrazio grčkim arhipelagom, i to ipak mi se stope dirniše grčkog kopna, to ipak nije se u meni s toga oslabio onaj duboki, neizrecivi i neopisivi utik, što ga čovjek osjeti, kadno prvi put stupi na tlo one klasične drevne zemlje, one matice svjetske i sveobće prosvjet., čija nam se slavna davnina pred uzhićenom maštom u neka- kimi fantastičnim, bajeslovnim slikama iz- vijti, pobudjujući u nama udivljenje, a u umnicima zanos i polet za znanjem i umjećem.

I maleni taj otok, neznatna ta gru- sljavna one zemlje, gledeci ga onako obu- sjana podnevnom sunceom, potisnu mi misao u davninu, dozivjući me k pameti njeni velobni sjaj i veličinu. Pa uzporediv stanje današnje Grčke s onim nekadašnjim čuvene Hellade, sjetih se još jednom, koji je na tom svijetu sve prolazno, nestalno i izvr- ženo onom neumoljivom zakonu vječne miene, te da od današnje slave, veličine gradova, zemalja, država i naroda, sutra

može biti samo puška sjena, pusti spomen, ostavljaju iza sebe samo kratkotrajni trag poput sjajnog meteora, kojeg nenaidano s obzorja nestane.

Razmišljajući o tom i nehotite mi se pogled krao do ono nekoliko usidrenih brodova, kojim je tukodjer sudjeno bilo, da odute težak i ljuti bič nemoljivog udara. I njihova je prošlost bila sjajna, zato im sada pred tim kumentim ostrvino, u tom zatvorenom moru jarboli žalobno strše u vis, a kako se na laliko uzbičanom moru lagano i lieno njišu, čini se, ko da ih obvaladala nekakva trossom, nekaki nehaj, što ga opažamo na stvoru, koji živi, jer mriedi ne može.

Ta kud hoćeš gore sudbine po or- juše onake vrsti, koji su, odkad se prvog puta zahvaljuše na lazurnim morskim va- lovima, privikli, da se natječu s najstra- hotnijim silama razdraženoga oceanu, a ne da se vncare i probijaju krz malene i tiesne vode među ostrvljem i grebenjem. Niesu oni tome privikli, ne, ta čeda bez- krajnje pućine, ko ni onom najskrajnijem ponizjenju, da s nestašice bo'ih, umonjih navlađa u svojji utrobi prevažaju za ku- kavnu neznatnu odštetu — pustu zemlju, pjesak.

Eto, na što je naša mornarica spala! . . . pa ipak bijaše doba, kadno je i ona bila jaka, moguća i silna . . . A danas?

Tuke i slične misli vrzle mi se u glavi, dok sam se u nedjelju, dne 25. veljače, iza podna, vozio s obale na „Zajednici“, koja je imala, da jošte istoga dana odjedri put Rieke. Kud ju čuac, u kojem se vvažah, sjelacno o brod, viknuh:

— „Zajednici“ o! I

Istom mi se s broda odazvaše i ved se otvorao „bazariz“, na koji se spustile ljestive. Dok se uzpinjah na brod, potis- nuše normari čamac do „gruja“, o koje ga nategnuše i dobro pričvrstiše.

U to, što stupih na palubu, pristupi k meni starišan čovjek, moj drug i su- vlastnik „Zajednice“, kapetan R. i upita me:

— Jeste li sve uredili?

— Sve . . . Obavilih sve, što treba. Ništa nas više ne drži ovdje. Je li brod spreman na odlazak?

— Jest, vojska je sva na brodu. Svaki je već zauzeo svoje mjesto, gdje zna, da ga posno čeka. Pregledah luhparta i one su osjegurane proti napadajem mora. Najbolje bit će, da se odmah dade mo na put.

— Svakako, odvrtih. Vjeter imade dodnje malo, al je povoljan, a nado je, da će na večer pojačati, zato je bolje, da se s njim na otvorenom ogledamo.

(Dalje sliedi.)

te dao u zapisnik unesti, da su zapisnici dohodaka i troškova za godinu 1893. sastavljeni posve pravilno i po propisih računovodstva.

Bijaše li dakle uza sve to pohvale i priznanja razloga za razpust občinskoga zastupstva? Ovdje čini nam se umjesto naglasiti, da bijaše među priznavaoci i zalivalnici načelnikovimi kao zastupnik i onaj Francesco Marotti, koji je načelnika potajno tužio zemaljskomu odboru u Poreču, a kao savjetnik onaj Stjepan Zadković, koji sjedi danas na čelu uprave.

Što se tiče priprava za nove občinske izbore, to nam valja iztaknuti, da bijaše načelniku kao zemaljskomu zastupniku koncom 1893. teško započeti sa pripravama za občinske izbore, jer se nije znalo, kada će se sastati zemaljski sabor i jer zimska doba u onom kraju nije shodna za izbore. Čim bijaše načelniku moguće, hotio je započeti sa prepisom birača u poverznom uredu, nu tu je naišao na odpor, te je moralo posredovati o. k. kotarsko poglavarstvo. Prepisana bijahu imena birača, sastavljalo se izborne liste, pa premda se nije kotarska oblast obavjestila o tečaju tih priprava, ipak stoji u ruzpustnom dekretu, da te pripreme ne dospješe tako daleko, a da bi se mogli obaviti izbori u bližoj budućnosti!

Koliko i koliko puta potužismo se na ovom mjestu na višegodišnja zatezanja sa izbori u raznih obćinâh Istre, kojih zastupstva ipak ne bijahu radi toga razpušćena! Tko se nesjeća Pazina i Buzeta, dok bijahu u talijanskim rukoh? Zašto se nije postupalo nedavno tako strogo u obćini Materiji, gdje je upravljalo jedno te isto zastupstvo 6 godina. Što se potužimlje u obćini Voloskoj, gdje je sadašnjemu zastupstvu iztekao rok skoro pred dvie godine? Zašto se nije razpuštilo predzadnje občinsko zastupstvo u Poreču, proti kojemu bijaše nepovoljnih glasova i u javnosti? Zašto se ne razpušća občinsko zastupstvo u Cresu, gdje se je dogodilo u najnovije doba pronevjeranje sa obćinskim novcem? Tako bismo mogli pitati jošie dugo, nu neće nam se dnužiti, te ostavljamo svakomu razsudnomu, neka sam sud izreče, da li bijaše pravog razloga za razpust občinskoga zastupstva u Podgradu, i da li se je u sličnih, dapače mnogo gorih slučajevih, i drugdje ovako postupalo.

DOPISI.

Iz Voloske obćine početkom agnata 1894. Bez ikakova uvoda i bez ikakvih pretpostava, ovo me, da Vas u kratko izvjestim o sjednici ovdješnjega občinskoga zastupstva, obdržavane dne 27. prošloga Julija.

Priustrovala je toj sjednici većina zastupnika talijanskih i pu dvojicu hrvatskih iz voloske i opatijske porezovne obćine, a došao je k njoj i o. kr. kotarski kapetan, rođoni Slovenac a gorickoga Kraaa, g. Fabiani.

Na predlog opatijskih zastupnika odobrilo se je, da se kupi na imu porezovne obćine Opatrije komad zemljišta u svrhu, da se na njem napravi pristojan trg (plac) i eventualno sagradi občinsku kuću. Glede ove posljednje svrhe opažam, da su Opatriji došli do odnosa misli a toga, što se talijansko zastupstvo kroz više od trideset godina njegove vlado nije pobrinulo, da sagradi občinsku kuću, već je pustilo, da bude uređ obćine i dvorana za občinske sjednice do pred mala u „konobu“ a sada na „šuffitu“, kako se jo to zgodno izrazio jedan naš đorjak. To je bilo neprikladno i za posve siraćmašne osobe obćine, a kamoli da nije za obćinu, u kojoj ima toliko domaćih gospode i u koju ovo desetak godina zalazi toll visokih osoba.

Bio je primljen nadalje predlog, da se na troškove cijelo mjesto obćine podigne za slučaj nalezljivih bolnosti lazareti. Dva opatijska zastupnika, Hrvati, glaso-

vani su proti, dva druga, Talijanski za, kao i ostali zastupnici.

Jako zanimiva bijaše točka dnevnoga reda, u kojoj se je raspravljalo o molbi firme, što li, „Anna Venezia“ is Mljeta. Ta firma bila je poslala poslo odlaška njemačkoga oesara iz Opatrije voloskoj obćini sliku njemačkoga oesara na dar. Nad glavom sliko je pruski orao, ispod nogu negdje savojski križ. Obćina je sliku prizdala, držeći se valjda poslovice, da se „darovanomu konju ne gloda u zuba“, i bez obzira na grbove, koji se na slici nalaze. Posle kakva dva mjeseca molila je ona mljetčka firma obćinu, da joj pošalje kakvu odštetu za onu sliku. U rođenoj sjednici raspravljalo se je dakle ta molba. Prvi je uzio riječ čestiti naš Ante Jurković, opatijski župan, koj kao takav dolazi k sjednicam, da reče svoju opatijsku poglavar. ne imajuć pak dakako prava da glasa. Rekao je, da obćina nije naručila sliku, da njoj niti ne treba takvo slike, a to tim manje, što je na njoj pruski orao i savojski križ, da je dapače, obzirom na to, u obćini hrvatskoj, spadajućoj pod žezlo Habsburgovaca, nobi nit smjelo biti. Rekav to, izrazio je svoje mnenje, da se za sliku tu neima poslati nikakve odšete i da bi najbolje bilo vratiti ju odkud je došla. Na to nastane tišina, koju pretrgnu obćinski tajnik. On pita zastupnika iz Opatrije gosp. Siohiča, pravoga Fiorentinca, kako se vidi po samu imonu (Siohić), nobi li on kakav predlog u toj stvari učinio. Gosp. Siohić se molbi odmah odzove i predloži, bez daljnega razmišljanja, stalno pripravan usljed dogovora, da se onoj firmi za tu sliku pošalje dva napoleonora ili 40 lira u zlatu (što i kod nas se je počelo računati tudjim novcom) Gospodin načelnik, i on bez daljnega razmišljanja, kao da je pripravan na to, postavlja predlog Siohićev na glasovanje, i za nj glasaju svi talijanski zastupnici, osim zastupnika gosp. Marićiča, koj ujedno sa svimi pristupiti hrvatskim zastupnici glasaju proti. Na posve neodčekivani uspjeh toga glasovanja uzvratilo se hrvatski zastupnici, voleć, da se darove ma kakve, a još manje ovakve, plaća, dočim dovikuju Hrvatina Iva n Fiamin, nek pošalje odštetu sam gosp. Siohić i nek ju slobodno uzme k sebi i njom kiti svoju sobu. Sad je obnašao shodnim i o. kr. povjerenik g. Fabiani, da progovori. On veli, da bi se imalo tu sliku poslati rođenoj firmi u Mjjetku, javiti njoj, da se voloska obćina nalazi u monarhiji Habsburga, i reći njoj, da će njoj se dati odšteta od 2 napoleonora, ako briše iz slike savojski grb i napravi na njoj habsburški. Na to neredi nitko ništa, i uzimlje se, kao da je nazor o. kr. kotarskoga poglavara uzet kao predlog i kao takav prihvaćen. Ne zna se, što će na to o. k. namjestništvo u Trstu, nit što će zemaljski odbor u Poreču. Nešto bi morale učiniti ili prvo ili drugo ili oba. Nazor opatijskoga župana je jedini korektan: Slika je na dar poslana, za dar ne ima se davati odšteta, a na najmanje za ovakav. Riđić o. kr. kotarskoga kapetana g. Fabiani-a, da se ima javiti firmi u Mjjetku, da je voloska obćina u monarhiji Habsburga, združena sa onimi, da se ima brisati savojski grb, može se samo tako razumjeti, da valja u Mjjetku javiti, da nismo u Italiji; a grb Habsburga, koji se imade napraviti mjesto savojskoga, ima kazati, da smo u monarhiji Habsburga. Ako je tako, a drugadije ne može biti, onda zahtjova i najjednostavnija logika, da bi se onoj firmi moralo javiti, da, pošto smo u monarhiji Habsburga, nismo nit u Italiji nit u Pruskoj, te se mora na slici brisati i grb savojski i grb pruski, a napraviti onaj Habsburga. Inače ju nelogično, nekonsistentno, nepravedno. No diramo u „gusto“ nit g. o. kr. kotarskog kapetana g. Fabiani-a, nit onaj zastupnika Siohića, koga je morao pozvati tajnik na valjda prije medju Talijanski dogovoren predlog, nit talijanske većine občinskoga zastupstva voloskoga, da naimo občinsku uređovnu dvoranu riješi slika Nj. Vel. oesara njemačkoga, nit ne pitamo, da li jo patriotično ili ne, pošto se kod nas, kao nit u obće u Primorju, nazna već nit što jo patriotično nit što jo nepatriotično. Al, ako već gusto rođeno gospode zahtjova, da slika njemačkoga oesara riješi obćinski ured voloski, i ako se ima brisati savojski grb, onda bi se morao brisati i pruski. Obćina voloska nije u Italiji, al nije nit u Pruskoj; ako brisemo savojski grb, moramo i pruski; Savojski i Pruski su dio- lovi celovasti, koje stoji za monarhijom Habsburga u jednakom odnosju, ono su s ovom saveznicu, ove postupak s onimi ima biti ravnopravan.

Zu dno 3. bila je opet sazvana sjednica občinskoga zastupstva voloskoga. Nudnovnom redu bijaše popratak župno orkvo

voloske i primitak nekoga Niemoa u obćinu. Značajno je, da se posle 7 dana drži druga sjednica i to radi ovakva dva predmeta, a još značajnije jo, da jo i k ovoj drugoj došao o. kr. kapetan g. Fabiani, dočim, osim jedan put, nije došao k nijednoj sjednici nit on, nit itko drugi od kotarske političke oblasti, Sjednica se nije obdržavala, jer ne bijaše došao do- statan broj zastupnika. Koliko nam je poznato, hrvatski zastupnici opatijski ne- voć k obćinskim sjednicam, jer uće da tim sankcioniraju i nadalje svojom prisutnošću nezakonito stanje u ovoj obćini, u kojoj se jo živo zastupstva produjilo već skoro za dvie godine preko zakonitoga roka. Nek ad to čini o. kr. kotarski kapetan g. Fabiani, koj se rad neobavljajna izbora tim izpričava, što jo ovdje bila njemačka oesarina, njemački oesar i naš oesar i kralj -- mjeseca marča! Jo li moguće pisati blažije?!

Franina i Jurina

Fr. Ma će bit oslovini ta ki dan pun Pazin.
Jur. Ča bi ređ, ča imaju morda izbore?
Fr. Imat te i izbore, ma krunjeli, šarenjuki i vanjsko podrepnioo da pripravljaju neku silnu fraju.
Jur. Aha, zato pobiraju 5 šurina od peršoni.
Fr. Za toliki beći mora i kobilinu kupit.

Različite viesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Gosp. Luka Kirao pripisao je našem uredništvu for. 5-45, koje je sabrao medju prijateljeli u Barbaru. — Seljak Tome Maras u sv. Lovredu pazinatiskom šiljo 1 for. — Medju mladimi Hrvatli i Slovenici u Trstu sabralo se for. 2-53. (Štiedi).

Imenovanje. Državni nadodvjetnik u Trstu g. Mthovil Urdaneich bijaše imenovan, kako izvješćuju tiskanski listovi, predsjednikom zemaljskoga suda u Trstu.

Novoimenovani g. predsjednik poznaje slovenski jezik, pak očekujemo od njega, da se odlučno nastojati, da se poznata naredba ministra pravosuđa od dne 15. marča 1862 br. 865 (u poslu porabe jezika kod sudova u Primorju) svuda doslovno provadja. Usljed te naredbe moraju se riešavati svi hrvatski ili slovenski podnesci u tom jeziku; na konačnih razpravah sa hrvatskom ili slovenskom strankom mora biti sud sastavljen od takovih osoba, koje su posvema vište jeziku stranke; državni zastupnik ili njegovi zamjenjici moraju poznati istotako jezik stranke i s njim se služiti; sva razprava mora se voditi u jeziku stranke i u tom jeziku izreći osudu sa obrazloženjem; svi zapisnici sa osudom moraju biti sastavljeni u jeziku stranke. Idemo da vidimo koliko da se oživotvoriti spomenuta ministerijalna naredba pod novim predsjednikom.

Umiravljenja. Glava se, da je namjestnički savjetnik, upravitelj kotarskoga glavarstva i zastupnik vlado na zemaljskom saboru u Poreču, g. A l o k s a n d o r vitez E l u o h e g g ovih dana umitovljen.

Godišnja blagoslovljenja družtvene zastave. „Delavsko podporno družtvo“ u Trstu slaviti će u nedjelju dne 19. t. m. godišnjicu blagoslovljenja družtvene zastave i to u jutro svečanom sv. misom a posle podne zabavom u vrtu „Al Mondo nuovo“. U jutro će članovi pod zastavom i sa glasbom na čelu u crkvu, a posle podne izjavljati će se veoma bogat program.

Veselica hrvatskih i slovenskih abiturijenta u Ljubljani. Dne 14. t. m. priredili su čestiti hrvatski i slovenski mladići, koji su letos svršili gimnaziju, veselicu u biočoj Ljubljani nu korist družbe sv. Cirila i Metoda.

Zadnja zapliona „Naše Sloge“. Zadnji broj našega lista bijaše zapljenjen radi kraćke vjesti pod naslovom: *Kotarski kapetan Schwarz odlazi iz Pazina*, koju smo

crpili iz porečkog lista, poprativ ju sa par riječi tumača. Proti zapljeni uložiti ćemo utok.

Borka za slovenske škole u Trstu. Poznato je, da je gradsko zastupstvo opetovno zabacilo više molba slovenskih roditelja u gradu Trstu za ustrojenje slovenskih pučkih škola. C. k. namjestništvo kano druga molba u pitanju školstva, priključilo se razlogom slavnoga zastupstva svaki put. Radi toga podnesao je naš rođoljub i odvjetnik g. dr. Gustav Gregorin u ime slovenskih roditelja utok na vis. c. kr. ministarstvo bogožtovja i nastave proti odluci c. kr. namjestništva u Trstu. Taj utok je vrlo obširan, ntemeljen broj- kami i podatci o pučkom školstvu u Trstu i okolici. Utok donasa ovdješnja „Edinost“ te će biti i posebice pretiskan.

Obćinski izbori u Dekanilih. Iz ove obćine doznanemo, da su uređeni občinski izbori za dno 20. t. mj. i to 20. i 21. birati će treće tjelo, dno 22. drugo tjelo, a dno 23. prvo tjelo. U zadnjih četirih godina zamemarilo se u svakom obziru ona obćina, što nam svjedoče razrovane ceste i putevi, zapušćeno školoko zgrade, nauradno i nikakvo izplaćivanje bratrstinskih dielova svećenstvu, i talijansko- njemačko uređovanje na glavarstvu. O obćin- skih računih nezna zastupstvo niti puk išta već preko četiri godine. To su doista tožiki razlozi proti esđašnjoj upravi oon obćino, pak se čvrsto nadamo, da će obćinari složno pobrići k izborom, da si izboru čestito zastupstvo, koje će si za tim izabrati čisto slovenske obćine vriednu i dostojna načelnika. Ovako ne možemo napri- od; promjena mora nastati i to promjena na bolje. Složno dakle svi k izborom za čast i korist našo obćino i svoga naroda.

Novo podružnice družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Iz sv. Martina (obćina Buzet) pišu nam. da su se prijavila 43 kneta iz onoga mjesta c. k. namjestništva u Trstu, da će ustrojiti novu podružnicu družbe sv. Cirila i Metoda u Istri u svojem selu. Živili naši dični Svetomartinci! Naknadno doznanjeno, da su i naši kneti iz sv. Ivanu kod Buzeta poslali prijavu za ustrojenje podružnice sa 44 podpisu. Živili!

Podružnica družbe sv. Cirila i Metoda u Pazinu podnesla jo na potvrdu svojila pravila. Na prijavi podpisano su 54 člana. Stalni smo, da će si porezna obćina Pazin osvjetlati lice, te listom pristupiti u podružnicu.

„Hrvatska čitaonica“ u Vrbniku prirednju u nedjelju dne 19. t. mj. voderuju zabavu uz sljedeši program: 1. Tamburanje. 2. Proslav. 3. A. Šonca: Bužji sud — deklamacija. 4. „Silom lićnik“ — igra kaz u tri čina. 5. Tamburanje. — Početak u 8 sati. — Uzlaznja po volji. Davoro se primaju sa zahvalnošću. Polovica diatog prihoda namijenjena je družbi sv. Cirila i Metoda, a polovica u korist vrba- ničkog tamburaškog zbora. ODBOR.

Prigodom izlata na Učku, što ne ga poduzeše dne 22—23 pr. mj. naši rođoljubi, kako bijaše opisano u predzadnjem broju našega lista, sakupilo su za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru g.đna Lina i Jonka i Anka Tomasić for. 28 i 70 avč. i to za razprodano vino for. 15-40, za smotke for. 5, za kafu for. 8-30.

Na Jakovlju sakupili Opatriji i Kastavoi u hotelu „Stofanio“ u Opatriji for. 4-50 u istu svrhu.

Objo ove svote uruđeno bijahu novo- imenovanom blagajniku družbo g. Nikoli Poršiču.

Skromna desetgodišnjica. U br. 32. našeg lista god. 1884. tiskan je g. Rikard Katalinić-Jorotov rodom iz Voloskog, naš sadanjji rovni suradnik, prvo pjesmu pod nadpisom „Kad će“. Bilo mu je tadn 15 godina. Sada je uprav daklen deset godina, što radi naš Joretov na knjižovnom polju. U tih deset godina napredovao je liopo, spjevao veliki broj kranjih pjesama, a iztaknuo se osobito u kratkih oticah, od kojih su bilo mnoge prevedene na talijanski, njemački i poljski. Uz to jo naš Katalinić ostao uvijek čestit rođoljub i skroman pisac, pa jo tako na diku našo Istre. Mi ardaćno čestitamo našem vriednom suradniku i želimo, da dođeka pet- desetgodišnjicu knjižovnog rada.

Iz Buzeta nam javljaju, da je dne 4. t. mj. poslo podno u krajevih Štrped Mandelinić, Mali Milun porezne obćine buzetako i u obćini složanj tuđa patulka vas ovogodišnji plod. Padala je dobala kao orasi, te je ekrälla mlado rože na travnih, ogulila stare panjeve i etria svu travu i svo siono, što ju još bilo pokošeno i apravljeno. Vlati kukuruza lože puvajljeno i strto, a žume su gula kako o Bužicu. Blago moraju hraniti u štalah sa ono malo siona spravljenoa, jer neće ni

...u Trstu. ...ne ob- ...obinski i 21. bi- ...tjele, ...obrzu ...zruvane ...zgrade, ...bratov- ...nanačko- ...O ob- ...titi puk ...o dieta ...vi one ...e ob- ...i iz- ...na tim ...odna i ...no na- ...o pro- ...tisko- ...evrega

da jede povarjene i sirto travo. I pitao se je našo u velikom droju ubijeno. Stariji ljudi se ne sjećaju, da bi kada bili takovu nesreću doživili. Jadan puk kuka i stropi pomilajuć, kako će stinu pre- simiti. Vlada je već odredila svotu od fr. 4000, kojom će se kupiti nesretnikom sješenja i proizvesti neke radnje obće koristi, gdje će se si moći kmet u svojih zbilja ornih dani zaslužiti koji bioli nov- ić. Nado je, da će ovoga puta i pokra- jinski odbor štogod učiniti, da utiša no- vlju opih biednih kmetova, osobito u sa- leškoj občini.

Jedan tričanoki, tobož liberalni list, izvješćujući o toj nesreći, zataknuo je zlobno- radostno, da bijaše potuženi, „hrvatski“ Strp. Kad bismo bili toli slobiti, kano tričanoki židovi i kad nas nebi duža boilla nad nesrećom nevoljnog našeg puka, mogli bismo onomu nitkavu vratiti bilo sa drago- tim, da mu prihvatnemo, kako bijaše „Zdren“. To najnpoje leglo talijanaške „Loga“ dva puta zasebno od grada po- tužno, Zar će onomu siromašnomu puku sada „Loga“ pomoći?

Na družu sv. Cirila i Metoda u Istri. Ovo se je godine porodila među našimi hrvatskimi sveučilišnim gradjani u Za- grebu liopa i domoljuba misao, da se naimo ujedino u pjevački i tamburaški zbor, te da tako podju diljem naše mlii domo- vino priredjivati koncerto. Svrha je tih koncerata plemenita i rodoljubna, jer sa- sav dieti dohodak namijenjen družu sv. Cirila i Metoda u Istri. Ovaj se vladi zbor sastoji od šestnaestoric sveučilištarca, samih mladih i gorljivih Hrvata, koji su u našem dičnom hrvatskom sveučilištnom družu „Zastava“ u Zagrebu poznajbolje silo kao pjevačke tako i tamburaške. To nam pak potvrđuju njihov repertoar, koji je vooma obsezan, te sadržaje najbolje i najljepše kompozicije hrvatske; tako imadu i do 88 kompozicija hrvatskih, a 86 pjevačkih. Sam zbor je vrlo dobro izvješ- ćan, te je u izvedanju evih točaka istalan, upravo vrstan i što više može biti prei- san. Tamburaškim zborom ravna poznati i vrtni zborovodja, elošatelj prava gospodin Marko Degan, a pjevačkim slušatelj filozof- sije gospodin Franjo Dugan. Taj mladi zbor priredjuje u mjesecu agusta niz koncerata po krahnoj našoj Dalmaciji i u ovrhih mjestih. Za to gledom na poštivno- st tog mladog zbora i na plemenitu svrhu čitavog poduzeća, koje je skupčano sa mnogo muke i truda, proporučujemo najtoplije našu voladžu, tu našu uzdanicu, svuda i svakomu, kamogod došli, da ih što ljepše dočekamo i primimo onako, kako može samo da dočeka i primi brat brata.

Za poštenjaka Črnjaku podarili su nadalje: g. dr. Dinko Vitazić, odvjetnik u Krku 2 for. — Gosp. Lestj Zvonimir šaljo 4 krune, a darovaše Kundić Matko i Čevića Justić svaki po 2 krune. — G. M. Sabić u Splugtu skupio 12 kruna među svojimi prijateljima. — Gđa. Sofija Simić iz Trnovog kod Gorice šaljo 1 for. Bog platilo svima!

O poštanskom uredu u sv. Petru u šumi piše nam prijatelj koliko sledi: Pu- tajnici 1. agusta vlakom prama Pulji imao sam prigode, da se vlastitim očima osvjedo- čim, koji su bili opravdani dopisi u Vašem cijenjenom listu glede ustrojjenja poštanskog ureda u sv. Petru u šumi. Onog dana otvorio se tamo poštanski ured. Vlak se ustavi na tamošnjem kolodvoru u 11 sati 41 časova pred podne, ali počeo predavatelj na vlak da badava je čekao primatelja poštarskih omota. Zvao je vi- sokim glasom poštemestra, ali taj kao da za to i nemari. Nato stupi napried neki mladi putnik, koji je slučajno izišao iz vlaka, te da valjda uslugu učini tamošnjem pošte meštru, zaprosi poštarski omot te ga poslie kratkog odlievanju sa strane predavatelja ipak dobije u ruke. Pitamo sada, jeli je pravilan i valjan postupak poštarskog činovnika na vlak, koji je prečao poštu jednomu putniku, pa makar mu možda i bio poznat? Nadalje pitamo, zašto ga pošte meštar nije došao na dobri dignuti poštu? Da ne bude onog mlirodnog putnika bila bi već prvog dana ondašnja pošta putovala po svietu. Kana je toliko dočiniti želio imati poštu, neka se bar toliko pobrine, da ju redovito opravljiva. Sjegurno, kada bi bio poštanski ured na kolodvoru kao (što sam imao prigode vi- djeti) u Cerovlju, nebi se takovih nevoda događalo. Napokon pitara slavno ravnateljstvo pošte, koje je uvezilo glas jednog jedinog Talijana mliodsiv sve ostale ob- činare, kad se što takova dogodilo već prvi dan vodjenja pošte, što ima tek slediti? —

Iz Bukaveza (občina Kastav) pišu nam 19. t. m. Javljamo Vam ponajprije ra- dostan viest, da nam se je ovih dana liepo

namočilo, te da je opet oživjela narav, koju bijaše neobična sparina žestoko pri- stisnula. Kao nemila viest javljamo Vam, da smo preključer pokopali mlada muža, če- štita rodoljuba Mataja Drnjevića, koji se je preselio u bolji život nakon podulje bolesti od sušice. Roč bi, da je pokojnik donio klcuu bolesti iz Pule, gdje je služio u cesarskoj mornarici. Sva ga je ovdud cijenilo i ljubilo radi njegove blago- i mirne štidi i riedkog poštenja. U njemu gubimo čestita rodoljuba, a mlada udovica ljubčeg supruga. Vječni Ti pokoji vriedni Mat! —

Istraga glede događaja u Gologoricu ide svojim prvašnjim tokom u povećanoj mjeri. Sudeći po izrazi roč bi, da su krivci samo mrazja Hrvati. Pazinski talijanski bi htjeli ustanoviti, da su tobož gologorički mladići bili nagovorani, da napadnu njih i njihove podrepnice. Ali što ne obstoji, nemože se niti ustanoviti. Pravi krivci, to jest oni, koji su se istakli pjevanjem i aviranjem izazivnih pjevama, razvratnici povioi „Evviva l'italia“, napadajom na mladiće, koji su dali maha svojom uvredjenom čuvstvu sa jednostavnim uz- klicom „Zivio“, napadajom i skoro usmrćenjem nebudžnog starca te kradjom njegovog novca, takvi krivci bili su pre- slutani samo kao svjedoci ili su još u potpunosti slobodi. Izazvani bijahu postavi- vijeni u zatvor. Nozamo sa kojeg razloga neztražuje viro prvašnji iztražni sudac iz Pazina već bijaše iz Rovinja odaslan na- vladni iztražitelj. Ovaj se dao u Gologoricu, da ondo na lieu mjesta ispituje. Prati ga pak kao zapiančar osoba, za koju takodjer vole, da je bila među islatni- ci iz Pazina prigodom događaja. Nego za sada bolje, da šutimo, jer će doo doba, da će se o tomu na raznih mjestih pisati i govoriti.

Objava i poziv. Glavna skupština učiteljskoga društva za kotar Volosko dr- žeti će se ove godine za prvi put u sru- tu društva u drevnom Kastvu-gradu i to dne 6. i 6. budućega mjeseca septembra u sgradi delavske škole.

Za prvi dan dalo je slavno ces. kr. kotarsko školsko vijeće dopust svim čla- novom, koji će kod skupštine sudjelovati. Sborovanje počima prvi dan točno u 11 sati pred podne.

- 1. Pozdrav predsjednika.
- 2. Izvješće tajnika.
- 3. Izvješće zabavnoga odbora. Izvješ- ćuje predsjednik istoga odbora g. August Rajčić.
- 4. Izvješće blagajnika.
- 5. Pregledanje računa eventualno ime- novanje revizijsalnoga odbora.
- 6. „Razprava o poređanju plaća pučkih učitelja i učiteljicam“. (Odgovor visokomu zemaljskomu saboru u Poreču obzirom na odbačanje zudnjih učiteljskih molba). Pre- daje Ante Dukić.
- 7. Koji konarci da se sada poduznu u svrhu poboljšanja našega materijalnoga stanja.
- 8. „Zar i učiteljicam istu plaću?“ Na- rođno-gospodarstvena razprava. (Odgovor na članak „jedne učitelje“ sa kvarnerskih otoka priobčen u br. 3. „Naše Sloge“ t. g.) Pre daje Ante Dukić.
- 9. Iza predavanja obća razprava o istom pitanju.
- 10. Odluka ob ustrojenju društvenoga glasila dotično jednoga hrv. školskoga časopisa za Istru.
- 11. Izvješće delegata „Zaveze slo- venskih učiteljskih društva“. Izvješćuju gg. Ivan Nekerman i August Rajčić.
- 12. Biranje novoga upravnoga odbora.
- 13. Slobodni predlozi.
- 14. Zaključno slovo i pjevanje caravke. Odstupajući odbor nada se, da će ovu važnu skupštinu posjetiti svi članovi. Gospoda iz gornjega kotara umoljavaju se, da se izvolu oduptiti sa prvini jutrnjim vlakom, da se skupština točno na uređeni uru uzmozgo otvori. Prija- telji učiteljske i pučke nastave biti će dobrodošli. Za udaljenije članove i gostove priskrbiti će se po mogućnosti bezplatno noćista. Članovi pjevači umoljavaju se, da donesu sobom Fullerovo „Kolo“ i Ključevu „Hrvatsku Pjesmaricu“. Umoljavaju se na- dalje svi članovi, da do onoga dana, u koliko još nisu, urade svoje račune sa blagajnikom i ujedno pošalju godišnju čla- narinu za „Hrv. pedagog. književni sbor“.

Odbor učiteljskoga društva za kotar Volosko
Kastav, 12. agusta 1894.
Predsjednik: Tajnik:
pop Niko Bulković. Ante Dukić.
Iz Umasočine pišu nam početkom agusta. Jako poriečko, dragi čitatelju, čujes viest

iz ovog kraja mile naše Istre u dičnoj „Našo Sloge“. Da ne pomisliš pako, da nas orduje naima ljudi tvoje krvi i tvojeg jezikom, ili da ne marimo za sve, što se širom uke nam domovine dogadjaju, ovo more danas, da ti u kratko kažem, kako mi ovud tužno boravimo dane.

Mjeseca septembra prošao je bio ovnda diinovnik banko „Slavijo“, gosp. Valenčić. Tom prigodom osjegeralo se mnogo naših kmetova kod tele banko, dapače i njeko- liko talijanskih ili bolje potalijanskih kmetova u Umagu. U isto doba zamolili su već njekoji i novaca na posudu kod rodene banko. Ova stvar dakako silno bo- dvojni ili trojni „šora kapuriona“, koji su valjda već pozabili sa šifom mukom su gospoda postali, to nastuju, da umraze ljud- deno banku „Slaviju“ govoreći: da je to La g i n j e v a banka bez kapitala, i koja da će do maha propasti. Nu sasvim tim, roč bi, malo koriste gospodi ta zlobna na- klapanja i ogovaraju, jer ih kmet malo ili ništa već ne sluša. Uvidio je i on, da sa svimi zlatnimi besjedami i obećanji svojih „šora“ još uvijek slabo stoji i du- ševno i čjelono, pak se ih zato želi čim prije oledobiti. Koli malo vjore ima već u njih, pokazalo se i kod zadnjih izbora zastupnika za gradove za sabor u Poreču. „Šiort“ sa par svojih podrepnica, dakako sa čozotekom luloom u ustih, po najno- vijoj šarenjačkoj modi, čekahu i čekahu u običnosku uredu, da će njim možda škogod doo učiniti „pičard“, nu jako se provarili, te pobrojiv na prste sve, koji su prisutni bili, slavno zaključio izbor.

Valja znati, da ide ovdje sam gospodin „aktuario“, občinski tajnik, naokolo sabirati ljude na izbore, uvjeravaju ih, da će go- apudi voliku ljubav učiniti, ako dođu. A dogadja se i to, da ih već put i bez gla- sovanta pošalju doma, naimo, ako vide, da bi tkoogod drugdje glasovao, nego li si oni žele. Svakako pak mu se liepo zahvalo, da se je potrudio doo na izbore, rekud mu, da ga danas već ne trebaju, budud imaju već dostatni broj.

Evo kako se još pušta ovdje tužan narod za nos vodit od svojih tobožnjih prijatelja! Nu što je svemu tomu uzrok? Ništa drugo, nego tmina i neznanstvo, u kojem čami ovaj tužan kmet ovdje. Nigdju neima prigode, da što liepa i dobra vidi li nauči. Skole neima nikakve, a na voliku žaloat, nit svećenika neima, koji da ga nauče pzozvati baram najprvo i najpogla- vitije istinu sv. vjero!

Znam, dragi čitatelju, da ćeš se za- pitati: pak gdje stanujete vi, ljudi božji? možda gdjeog u srednoj Africi, a da ne- imate još nit svećenika? Nismo nit u Africi nit u Australiji, već smo u Istri, u bisku- piji tričanako-koparskoj i imamo svećenika, nu malo nam pomoći od njega, buduće ne razumi on nas, nit mi njega. Nemože se dovi izeroi, koliko je to žalostno i škodno za većinu puka ove plovanije. U Umagu morao bi bit, kako je i bio uvijek do pred njekoliko godina, na svaki način baram jedan svećenik, koji dobro poznaje hr- vatski jezik, budud je to jezik velike ve- rone puka ove plovanijs. Najtoplije re- poručamo zato nadležnoj oblaeti, neka ni- pošto ne sluša kojekakvo krivo tumačenje o sveobčiom talijanstvu ovdje, te nam neka ne šalje talijanske svećenike amo, već neka se bolje obavjesti sa nepriistrano strane, pak da vidi što komu treba. Mi neželimo time nikomu davati ukora nit zahtjevamo nepotrebitih stvari, već jedino, da nam se daju ono, što nas ho božjem i ljudskom pravu ide i bez česa nemožamo obstati.

Da spomenemo samo jedno. Kako ćemo moć mi dobro uzgojit našu djecu, kad je ne luamo kamo pošiljat na nauk krahćanski, to amo priieljini pripravljat ju sami za primit sv. sakramenta? Pitamo se ovdje: da li je svećenik za ljude ili su ljudi za svećenika? Kod nas žališoba je još do danas ovo zadnje, a želimo, da ne bude i nadalje tako.

Govori se, da će tokom mjeseca agusta doo amo presjelti gospodin biskup sa bermanjom. Dobro nam došao za korist du- ševnu i tjelesnu svojih nas.

Glas naroda.

„Krško učiteljsko društvo“ obdržavati će svoju četvrtu glavnu skupštinu dne 8. rujna t. g. ob 10 uri prije podne u sgradi pučke škole u Omilju. Na dnevnom su redu: 1. Pozdrav predsjednika. 2. Čitanje zapisnika posljednjeg sastanka. 3. Izvješćaj tajnika i blagajnika. 4. Izbor revizijsalnoga odbora. 5. „Nagrada u pučkoj školi“. Raz- pravlja P. Stasić. 6. Praktično predavanje djeci pučke škole. 7. Izbor novog uprav- ljajućeg odbora za trogodišje 1894.—1897. 8. Izbor obraničkog suda. 9. Proračun sa gospodarstvenu godinu 1894.—1895. 10. Izdrživanje imona drevlje učitelja, koji će u budućoj skupštini raspravljati dva pitanja, izabrana po volji istih referenta.

11. Oprodoliti mjesto budućomu sastanku društva. 12. Razni predlozi. — Na ovaj sastanak uljudno pozivlje članovo i prijate- ljeje društva. ODOBRO.
Mjesto ravnajeđega učitelja u Tinjnu. U rodoljubnom Tinjnu izpraznjeno je mjesto ravnajeđeg učitelja na pučkoj školi II. reda sa hrvatskim nastavnim jezikom, a talijanskim kao predmetom, na što upozorujemo osobito našu gg. učitelje.

Molbe valja poslati c. k. kotarskomu školskomu vječur u Pazinu.
Čestovni odbor u Pazinu. Od tamo pišu nam 14. t. m. Bilo je već javljeno u cijenjenoj „Našo Sloge“, da je bio izabran novi čestovni odbor za sudbeni kotar Pazin dne 27. febrara 1894., u kojem n'je nijedan „udjinač“ nego svi donaci. Proti ovom izboru uložije naši narodni protivni- ci utok na visoko c. kr. namjestništvo, ali bez uspjeha, te bijahu novozabrani članovi pozvani za dne 4. junjua, da se konstituiraju kod c. kr. kot. kapetnatna u Pazinu, što je i sledilo izabrav jedno- glasno za predsjednika g. Šimuna Defara iz Tinjana, a za potpredsjednika g. Antuna Bertosa iz Pazina. — Nu i proti ovom izboru podnesli su protivnici utok. Zašto? Čujtel! Svi novozabrani članovi bili su pozvani na 9 sati, dočim sam g. Egidij Mračoh najveći povezoynik i dosu- danji predsjednik čestovnog odbora bijaše pozvan na 10 sati, kad je već bio izbor objavljen.

Visoko c. kr. namjestništvo uništilo je prvo konstituiranje i dne 11. agusta bili su članovi opet pozvani na novo kon- stituiranje, te bimaše opet izabran pred- sednikom g. Šime Defara, a potpredsjed- nikom g. Anton Bertosa. Bivši predsjednik g. Egidij dr. Mračoh prisustvovao je iz- boru, ali se je odrekao glasovanja. Na koncu kad je bio zapisnik zaključen i od svih podpisan, izjavi g. Mračoh, da on neće podpisati zapisnika, jer da nije niti čio svoja glasa, i da nerazumije što je pisano, te da bi tako mogao sebi podvisiti i smrtnu osudu. Čujte i divite se! Valjda će opet uložiti utok? Čudni su nam to svatviti!

Iz Suska pišu nam početkom agusta. Vro čitatelje dično „Naše Sloge“ moraju ozolovljavati neprestani dopisi iz ovoga mjesta. Ali nije kud kamo, ovdje doga- djaju se stvari novjorojatne. Da je ovo mjesto kakav „centrum“, po gotovo brojavke bi lotile širom svieta o arabističkim iz- kazih ili o talijanskoj „mafiji“; ali kad nije nogo mrvičak zemljo na sred mora — moramo se ograničiti, da putem dopisa iznesemo na vidjelo junatvra podkupljane furkara, a tim i nemoć te skrajni nomar vlasti, pozvano, da uzdrži rmi i poradak. Jednom bilo je račeno u „Našo Sloge“, da ako se gdjekad strasti utišaju u ovomu mjestu, da to nije po volji njekojgo gospodi u Lošinj, koja nekadlu i strastima imaju zahvaliti svoj obstatok. I zato čim dočukaju, da njihova nopravdna stvar jonja i malakšava — brzo se tkoogod ud te gospode baet na ovaj otobič, da ožir- ljuju strasti i drestrvan furkaru i uvijek poslie takva dolzaka nastaju emutjno i nemiri. Dne 22. pr. mj. bijaše ovdje iz- Lošinja zloglasni N. Istoga dana štičica ka- rovsjaka htjeda demonstrirati proti jednomu odličnomu domorodcu, ovdje na dopustu, jer hvalovriedno izpovieda svoje živstvo, ali kako nadžo tvrdu koću, samotno se udalokio. Živio domorodac! — Sutradan po odlazku zloglasnoga N. naimo 23. pr. mj. u večer, čopor razuzdana mladarije udari po mjestu pjevati pospradne pjesme proti odličnim Hrvatom, doručii se i urli- žud. Ti „nadbudni“ mladići, to su oni ieti, koji su pošiniili poznato vam smrtotno iskazno dne 13. i 15. junjua (vidi broj 28. „N. Sl.“, a ostali nokašnioni, jer jo tako htjelo, tko hodo i možo. Ti mladići joat oni ieti, koji su dne 24. junjua po danu prošli Spjažom, a taj dan znamo, što se je dogodilo g. Prščinidu-Kovčeviću. Spomenuti dakle mladići 23. pr. mj. stadoše ulrikati proti stanom jednog našo obitelji. Vriednos atricia od k. v. v. 70 godina ukori ih radi toga, ali i ona i jedna druga naša žena dobioe od tih mladića avakojkih pogrdi i nešitih riči, dapače jedan i to Luka T. B. prući ruko na tihnu stariću. To se je svo dogadjalo u neposrednoj blizini stana neodabrana našoga „anojina“, koja za to nije znao! Stvar je kod suda i mi odanlo čekamo štogod pravde i pravice, kao što administrativnim putem no- udiči rod, kako bi se moralo. Mi su to pro- imamo naše vrlo državno zastupnike, da ove činjenice izvolo uzoti na rabač, te ih pri- kasati na odredjenom mjestu, jer drugađije sa nas je Bug visoko a kraj dolako!

noga Doma* u Kastvu „abiturijentsku zabavu“ sa obilnim programom. Ulaznica za osobu 2 krune za obitelj 9 krune. Darovi se primaju sa zahvalnošću. Čist primos namijenjen je školskoj družbi sv. Cirila i Metoda* u Istri. Početak u 8 sati.

Iz Lovrana pišu nam dne 5. kolovoza. I neće ga više u društvu. Pravo mu je; onak karakteri odbijaju svakoga poštenjaka od sebe. Ta, Bože mili, tko da mu vjeruje, kad je već toliko puta okrenuo kabinom... Ponajprije bio Hrvat, a zatim u Istri. Kasnije je bio Hrvat u vateru u Hrvatom. Kasnije je bio Hrvat u vateru u Talijanu, a danas je — vater Madjar! — Hrvat, naravski, nije mogao da bude, jer to za danas još znači — biti mučenikom... zato u koju istarskih Hrvata nema njesta onim, koji prodavaju svoje poštenje na bubanj, da se tim dočepaju mastnih službića, n... taj hoće se pregora, uztrajnosti, hoće se rada i poštenja. A svega toga kod čuvenog Kristića nema, te nema... A zato ga ni isti Talijani neće i neće. On, koji je u svojoj doba najvećim žarom hrvastvo, danas, ne zadovoljan time, što ga je izdao odrekavši se ga, hoće mu se, da ga svakom zgodom gazu, da ga ruži...

Takve kože ne nadješ brate ni u slona!

Mi ga ne mrzimo, a još manje preziremo, jere nije ni toga od nas zavrijedio, mi ga jedino sažaljujemo, da ga oni njegovi lajnski „kompanjoni“ neće, te neće. A zašto ga neće? — Jer su vidjeli, ako i malko kasnije, sa kakim čovjekom inadu posla.

I zato ga neće i neće i... Njegov otac, stari, prije taljano — a sada hrvatsođer ljuti se znasno na Hrvate, jer da su oni tobože svim nemitrom i straučarski mržnji krivi. Jeli moguće, da kad čovjek odlavi, mora doći s takim ludorijama na javu!

A ki ne zna va Lovrane, kako su baš Mikulova dva siva najprvo počela va Lovrane hrvastku politiku delat? Jedan je umri, dobar Hrvat, Bog ga pomiluj! a ov drugi, ki je va svoje vreme više stavil za hrvatstvo va Lovrane, nego svi drugi pole njega, on ima korajja, da sada ruši ono, ča je najviše sam zazidal...

Ki se ne spominje kada bi ono od školi (ke ni nikad mogal finit) prišal doma, pak nikako ne otel govorit, ako ne trdo po hrvastki? On bi mogal živet još sto let, ma nebi mogal, i ni bil kapak razrušit ono, ča je zazidal kada je bil Hrvat, pak Bog!

Jedan hrvastki proverbij govori: Zaklela se zemlja raju da se svake tajne znaju; doznali su za to i Talijani, pa sada ga lepo neće. Dobro mu stoji!

A znamo mi puno lepih stvari i od njega, i od onih njegovih nekadanjih prijatelji, ma to čemo mi ako će Bog sve drugi put povedet. On puta će se videt, kađe je pristojnost, lepo ponašanje i krijanca, ali pul Hrvat, ali pul Talijani, a danas moremo vam povedet, da je ta stvar već prišla u uho našega gospodina kapitana na Voloskem. Tako strpite se do osan dan.

Dopisak. Dočući smo, da je puljskom „Oslitču“ razdražilo žirve naš poslednji dopis iz Lovrana.

Pronadjeimo li shodnim, i ne bude li se nikomu gustilo, dotaknut se tog lističta, ni mi s nase strane ne čemo ostat dužni.

Lovranac.

Šajinski župljan omlitelu svedeniku. Dični mi Šajinci mole nas, da putem javnosti nazovemo njihovom čestitom dušobrižniku veleč. g. Josipu Vrbki: Sretan put u njegovu domovinu, a još sretaniji povratak među njegovove ovčice! čemu se mi ovim rado odazivljemo.

Vatra u Krmici. Od čemo javlje nam prijatelj, da se je bio upalio dne 5. t. m. dimnjak na kući, u kojoj stanuju ta mošnji župnik. Upalile se naimo sadoje u visokom i uzkom dimnjaku, koj se uprav radi toga teško čieti. Na vrijeme bijaše vatra opažena te skočiše ljudi i ugušio ju. Moglo je biti velike nesreće, da se je vatra iz dimnjaka dalje razširila. Štoto nema skoro nikakvo, na čemu se je zahvaliti budnim i uslužnim Krmičanom.

Preradovićev spomenik. Kako doznajemo, svršava dični Rondić već i putamenat (stalak) za Preradovićev spomenik, na kojemu će biti uz znakovo pjesničko i vojničko časti nadpis: Petar pl. Preradović, hrvastki pjesnik, a s druge strane: „Zora puca, bit će dana!“ Spomenik će početkom rujna stići u Zagreb, bududi je otkriće bilo odredjeno za 8. rujna o. g. Mođutim ovo biti neće, jer je g. našelnic Mošinski darovatelj g. dru. Stjepanu pl. Milotiču saobćilo, da u taj čas ne imado zgodnog raspoloživog mjesta za spomenik.

Želji g. darovatelja pak, a i g. Rendića, da se spomenik smjesti na Zrinjskom tergu us bok akademije ili pred novo kazalište, no možo se zadovoljiti is tehničkih i umjetničkih rasloga. — Gospodin de darovatelj daklo gctov spomenik predati gradskom poglavarstvu u pohranu, gdje će ostati, dok grad za nj zgodno mjesto pronađe. — Prema tomu odpasti će i razno svedanosti, na koje se je ovom godom u mjesecu rujnu pomišljalo kano i svedana predstava „Kraljevića Marka“ u nar dnom kazalištu, za koju su se — kako čujemo — već velike pripreme činile.

Silni požar na Rieci. Utorak zapalio se jedan dio javnih skladišća na Rieci na nepoznat do snada način. Gorjelo je utok i sriedu, te je uništeno mnoštvo svakojake robe. Govori se, da je u svemu škodo do 4 milijuna forinti.

Listnica uredništva.

Gosp. F. I. P.; A. M.; L. Z. Nemozismo za danas prihobiti. Živili!

G. dja M. M. u S. Onaj razgovor zaudara ovisku po osobnosti, to ga radi tog nemožemo tiskati ni za buduć.

Gosp. L. Ž. u G. Izvolite postati obćane savetode, pa sim dođu na nje red, prihobiti čemo ih. Prijateljki odzdrav!

Listnina uprave.

Uplatili su nadležu za „Našu Slogu“ gg.: V. S. Splinčić for. 15; Čit. Sečana for. 250; Šit. Bribir for. 250; Čit. Balovar for. 250; Čit. Sluj for. 1; Čit. Delnco for. 190; S. P. Kanfanar for. 250; Ž. N. Kanfanar for. 1; Čit. Dubrovnik for. 250; Čit. Pakrac for. 2; P. V. Sr. Lovrač for. 1; D. dr. A. Posa for. 5; L. G. Krc for. 9; B. J. Oltra for. 1; Est. b. Zagreb for. 250; Čit. Šibenik for. 250; S. J. Gluhov for. 3; B. V. Črnica for. 5; Čit. Lošinj for. 250; Čit. Fušino for. 250; Čit. Makarska for. 250; M. G. Ločko for. 250; K. J. Tar for. 9; Čit. Senj for. 150; C. I. Poroč for. 250; L. M. Vopina za sobo i Čit. for. 13; Čit. Pula for. 250; N. r. D. Bakar for. 125; Dvorana Varaždin for. 250; Čit. Rieka for. 250; K. A. Labino for. 4; F. dr. I. Porč for. 250; N. A. Šterna for. 9; Čit. Tolmin for. 250.

Gosp. F. M. Obvoro: Primili smo for. 3 i zadnji broj lista sa oznakom „Retur“ nazaj. Gosp. I. O. u B. Ako Vam nije moguće više, a ono neka bude na vašu. Zdravo!

Dva djaka

iz dobre obitelji prima na stan i hranu čestita obitelj u Trstu, u kojoj će biti pod dobrim nadzorom koli glede napredka, toli glede čistoće, hrane itd. Poblizhe kod našeg uredništva.

DOMINIK LUSIN
u Kopru

preporuča veliko svoj skladišće raznovrsnog liesa, kano:

greda, dasaka, merala, duga, te takodjer opeka, vapna, pleska itd.

Naručbe ovrkava točno i po najnižoj ceni.

24-10

Pijanstvo

Izliobvo antihetinom, koj se je pokazao izvratim liekom u mnogobrojnih slučajevih. Bezbrojna zahvalna pisma ozdravljenih možo se na zahtjev i bez troškora na urid poslati.

Liek se može dati — pošto je bezukusan — pijancu i bez njegovu znanja; 1 doza for. 220; dvojak doza za starjolu bolest for. 440; ako se pošljo novac unapried, odbijo se liek franko kod Adler Apoteke, Lugos u Banatu broj 724.

Mnogo novaca

prišadi svaka gospodja, koja kod mene narudi odli. Jerbo sam kupio veliku zalihu chemicnata i vanesil stvari iz stočojno mase, to mi je moguće, isto uz nečuvano nisku cieniu prodavati. Ja prodajem daklo tkaninu (oko 8 mot.) za jolno polpuno odijelo za gospodjo samo za for. 280

izjavljujuci otvoreno, da je tkanina izvratna, to ju uzimljom netrag; ako se ustakovi, da neodgovara istini. Dobiva se u najljepših bojah točkano ili sa ružnim urešeno. Raspodijla se sa pouzdom ili proti gotovom novcu, to se mora naručbati pozuriti, jer se prodaje možožu tih odli. Naručbe noka se upravljaju na trgovačku kuću Apfel, Beč, I. Fleischmarkt 342. Uzorok se ne raspodijli.

Dobiva se najjeftinije kod podptane ljekarne, ako se narudi po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy,

Ljekarnik pokraj viešnice u Ljubljani preporučuje Marijaceleske kapljice za želudac.

Za prsa: *Plantaini zollčan ili prasi* tvrtara dluž i olakšuje bolest osobito kod kašlja. 1 boćica 56 vrč., 6 boćica for. 250.

Za trganje: *Čvrt protiv trganju (Gicht-Gest)* olakšuje i odstranjuje trganje u križih, nogu i rukū. 1 boćica 50 vrč., 6 boćica for. 250.

Svi ovjho navedeni i još drugi ljekovi dobivaju se u ljekarni.

Ubald pl. Trnkóczy u Ljubljani pokraj viešnice, te se svaki da po pošti razaslihu.

Strojice i sumpornjace za trte

inžinira Zivica. mlini i stiskalice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cievli svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste.

dobiva se uvijek u skladišću tvrdke

Schivitz & Comp.

(živice i drug.)

Via Zonta broj 5 u Trstu.

Sposmenuta strojice razaslihu se na svaku poštu austro-ugarske monarhije franco, komad po 10 for.

Pomada „Phönix“

na zdravstvenoj izložbi u Stuttgartu god. 1890. *dikoma* jes: usljed ičeničkih izvada i kroz isuću zahvalnica priznato jedino postojeće u istinu roalno i neškodljivo sredstvo, kojino se kod gospodja i goapoda puna i bujna kosna postizava te izpadanje vlasi i drugo odstranjuje.

Uporabljujomi isto pomada protiv vragja još sasama mlađi gospoditčiči i starci hrkova. Jamči se za uspjoho i neškodljivost. Kutijica 80 novč., sa poštom (dunzećom ili uz gotov novac) 80 novčica.

Beč, XIV., Hiltfelderstrasse 81.

K. HOPPE,

Odlikovana Ljekarna PRENDINI

Trst — Palazzo Modello, telefon 334 — Trst.

Gospoda liečnici sa savješću propisuju ove pastilje kod lahke grlene oteklino, promuklosti i opni glasu. Preporuča se ih osobito pjevaćem i govornikom.

33 godište velikog uspjeha!

Glavno skladišće: Ljekarna Prendini

I u svih prvih pokrajinskih ljekarnah.

Jedna škatulja 30 novč.

Voliki izbor ljekarskih osobitostih i zdravstvenih kadila.

Velika lavovska loterija 2024 zgoditaka

Glavni zgoditak 60.000, 10.000, 5.000 for.

u gotovom sa samo 10% ođbitka.

Lavovske srećke po 1 for. preporuča: Gius. Bolaffio Aless. Levi, Mandol & C., „Il Mercurio“, Girolamo Morpurgo, Ignazio Neumann, Marko Nigris i Enrico Schifmann.

Radionica umjetnih ognjeva K. ZOBEC & C. u Trstu

ulica Rossotti broj 121 (Camp. Morpurgo) proporuča se slavnom obćinistu u slav. drušbam za raznovratno naručje, upodjuće u praboličku struku, kao rakoto, bengalo i druge umjetno ognje. Čionici slavonski na zahtjev franco.

Raki!

Jamčeni, skučuci, živi, dnevno svježi ulovljeni, raspodijla se ih u košarici sa pošterskim pouzdećem prosto od carine:

40 kom. raka najvećih for. 4*60
60 " " velikih " 3*70
100 " " za juhu " 2*90

T. SILBER

u Stanislavi broj 40 (Stanislau, Oesterreich.)

10.000

krantih blača iz kamgarna za gospodu mora se na brzu ruku raspoditi radl prošle već saleono, to se jih ulied tega odajo za nečuvano još cieniu

od forinti 1-80

komad (za tuot for 19-). To izvratno izradjeno blačo za gospodu jesu ed najboljeg koñanog kamgarna u najnovijih i najljepših svjetlih i tamnih primjerkih svake veličino i široko i dugotrajno; cieniu je nako tako niska, da sa istom njho niži radnja plaćena. Raspodijla se uz gotov novac ili na pouzdom kroz *Konstebku pisarnu Apfel, Beč, I., Fleischmarkt 342*. Kao mjora noka se kod naručbah naznači duljina koraka i objam trbuha.

Knjigoveža

tvorničar škatulja iz kartona i galanterije

Vjekoslav Comer

u Trstu

preporuča se blagonaklonosti slavnih obćina, družba i drugih osoba u Trstu i Istri za razne knjigoveške raduje.

Jamči za solidnu, brzu i točnu izvršbu radnje.

Naručbe prima iz naklonosti tiskara Doleno u Trstu.